



# Innkaupastefna Reykjavíkurborgar 2026–2030

---



Reykjavík

# Inngangur

Innkaupastefna Reykjavíkurborgar byggir á fjórum innkaupagildum: Ábyrgð, hagkvæmni, gagnsæi og nýsköpun. Tilgangur hennar er að vera hvati til og stuðla að heilbrigðri samkeppni á markaði, verðlauna góða viðskiptahætti og skapa aðstæður fyrir aukna grósku í framboði á vörum og þjónustu sem tryggja sameiginlega hagsmuni almennings nú og komandi kynslóða svo ganga megi að sömu gæðum og réttindum einnig í framtíðinni.

Reykjavíkurborg er einn stærsti opinberi innkaupaaðilinn á íslenskum markaði og er nýrri innkaupastefnu ætlað að skapa ramma um það ábyrgðarhlutverk sem því fylgir. Það hvílir afar rík skylda á hinu opinbera að stuðla að því að markaðir þróist með hagsmuni almennings í fyrirrúmi, sem seljanda vöru eða þjónustu, sem vinnuafis, sem neytanda og ekki síst gagnvart framtíðaríbúum landsins.

Stefnur Reykjavíkurborgar eru fjölmargar og eiga að standa vörð um réttindi, og góða stjórnarhætti og stjórnsýslu. Sem slíkar styðjast þær bæði við alþjóðlega samninga sem borgin er aðili að og við lög og reglur í landinu. Til þess að lög og reglur gildi í raun er þó alltaf nauðsynlegt að eftirlit fari fram, að afleiðingar verði af því þegar þeim er ekki fylgt og að allir viti hvernig það er metið og hvernig eftirlitið er framkvæmt. Þrátt fyrir stefnur borgarinnar séu margar og ítarlegar hefur því miður hingað til lítið verið fjallað um réttindi vinnuafis á almennum markaði, og er leitast eftir því í þesari stefnu að svara þeirri þörf.

Opinberir aðilar verða að vera vakandi fyrir því að brotastarfsemi viðgangist ekki í skjóli samninga þeirra og valdi því að samkeppni riðlist á skaðlegan hátt. Einnig var mikil þörf á að ítreka mikilvægi virkrar samningsstjórnunar til þess að hagkvæmni og önnur sjálfsgöð viðmið standist eftir að gengið er til samninga um innkaup eða framkvæmdir, og til þess að öll uppsagnar- og sektarákvæði samninga séu virk ekki aðeins í orði heldur líka á borði. Það hefur borgin sem innkaupaaðili mikinn hag af sem og almenningur landsins.

Við stígum nú skýr skref framávið í að taka ábyrgðarhlutverki okkar sem stór hluteigandi í þróun íslenska markaðarins, og stuðla að samkeppnishæfu og heilbrigðu atvinnulífi sem leggur grunn að velferð og hagsæld fólksins í landinu.

Markmið og mælikvarðar um árangur stefnunnar, sem fjallað er um í aðgerðaáætlun hennar munu fást úr þeim stefnum og samningum borgarinnar sem við á. Til að mynda verður markmið innkaupastefnu um sjálfbær innkaup hvað loftslagsmál varðar að fylgja settri áætlun loftslagsstefnu og loftslagssamningum sem Reykjavíkurborg er aðili að.

Með nýrri innkaupastefnu er fengið mikilvægt verkfæri til þess að styrkja og virkja enn betur stefnur Reykjavíkurborgar.

Andrea Helgadóttir,  
formaður innkaupa- og framkvæmdaráðs

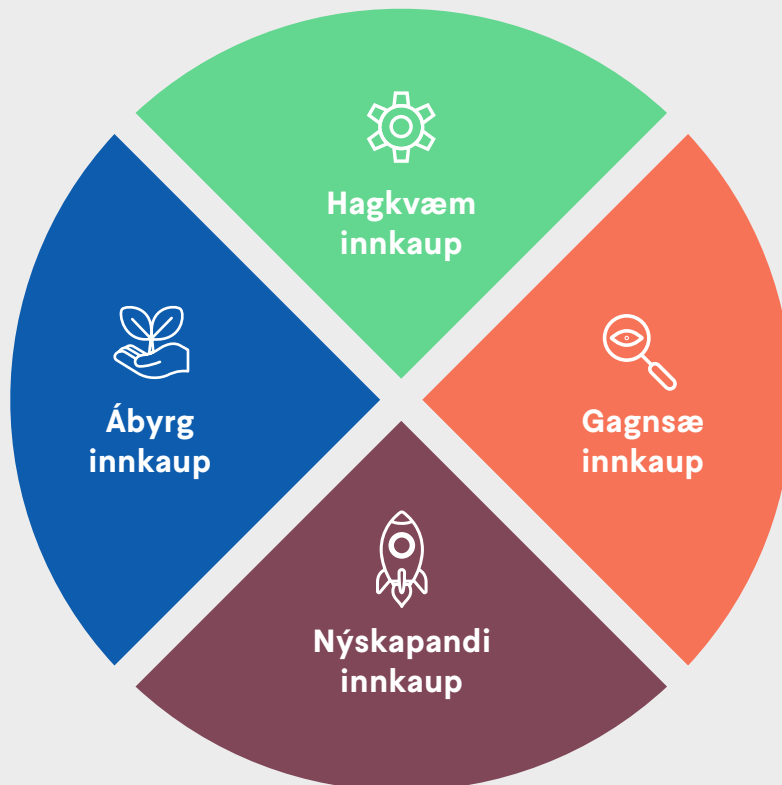
Uppsetningu stefnunnar var hagað þannig að skýrt væri hvernig innkaupagildin komi til framkvæmda á hverju af fjórum stigum innkaupanna:

**UNDIRBÚNINGUR** innkaupa er það fyrsta, þá fer fram þarfagreining og markaðskönnun, skilyrði sett fram og verklýsingar kláraðar. Hér fer fram samráð við hagaðila, bjóðendur og nýsköpunaraðila, og ákvörðun um hvaða stefna skuli tekin við innkaupin og hvað beri að varast eða sækjast sérstaklega eftir.

**INNKAUPAFERLIÐ** sjálft er það næsta, í tilfalli útboða er það að útboð er samið og gert opinbert og tilboð eru opnuð og metin, eða í tilfalli smærri innkaupa er það hreinlega þegar val á vöru í verzlun fer fram eða kaup innan miðlægra samninga.

**SAMNINGSTÍMI** er sá hluti tímans þar sem virkur samningur er í gildi, eða á meðan tiltekin vara er í notkun í tilfalli einfaldari vörukaupa. Á þessum tíma er virk samningsstjórnun mikilvægasta verkfærið og símat fer fram af hálfu notenda samningsins.

**UPPGJÖR SAMNINGS.** Innkaupafærið allt er gert upp við lok samnings, eða þegar vara hefur fengið reynslu í notkun, og árangur, gæði og ávinningur þess metinn.



# Innkaupagildi Reykjavíkur

## Ábyrg innkaup

Reykjavíkurborg leggur áherslu á að innkaup stuðli að umhverfislegri, félagslegri og efnahagslegri sjálfbærni. Sjálfbær og ábyrg innkaup fela í sér að kaupendur taki í innkaupaferlinu ákvarðanir sem dragi úr neikvæðum umhverfisáhrifum, virði mannréttindi og tryggji launakjör, öryggi og réttindi starfsfólks samkvæmt lögum og kjarasamningum í allri virðiskeðjunni.

## Hagkvæm innkaup

Reykjavíkurborg tryggir að innkaup séu skipulögð á heildstæðan og samræmdan hátt milli sviða, þannig að fjármunir Reykjavíkurborgar nýtist sem best í þágu íbúa sveitarfélagsins. Með því er stuðlað að stærðarhagkvæmni, einföldun ferla og samnýtingu lausna innan Reykjavíkurborgar. Innkaupaáætlanir skulu samræmdar á milli kaupenda til að tryggja stærðarhagkvæmni borgarinnar. Með hagkvæmni er átt við að valin sé heildarlausn sem felur í sér mestan ávinning þegar tekið er mið af gæðum, endingartíma og heildarkostnaði en ekki eingöngu út frá lágsta verði.

## Gagnsæ innkaup

Reykjavíkurborg leggur ríka áherslu á að öll innkaup séu gagnsæ og í samræmi við lög um opinber innkaup, reglugerðir settar á grundvelli laganna og innkaupareglur Reykjavíkurborgar, þ.m.t. að jafnræði bjóðenda sé gætt. Gagnsæ innkaup fela í sér að upplýsingagjöf sé skýr, tímanleg og regluleg. Ákvarðanir eru rekjanlegar, málefnalegar og byggðar á hlutlægum forsendum. Skjölun og birting upplýsinga er tryggð á öllum stigum innkaupa.

## Nýskapandi innkaup

Reykjavíkurborg nýtir innkaup til að stuðla að nýsköpun og þróun lausna sem bæta þjónustu og auka skilvirkni í starfsemi og rekstri borgarinnar. Nýskapandi innkaup fela í sér að skapa svigrúm fyrir nýjar hugmyndir og hvetja til samstarfs við markaðinn, stofnanir og rannsóknaraðila. Reykjavíkurborg leitast við að upplýsa markaðinn um þær þarfir sem borgin hefur með virku samtali og er vakandi fyrir nýjum lausnum og hugmyndum.

# Undirbúningur

## Ábyrgð

- Samráð er haft við hagaðila, s.s. þátttakendur í markaðskönnun, kaupendur og ráðgjafa um m.a. vinnumarkaðsmál, til að tryggja félagslega ábyrgð og sanngirni.
- Áhersla er lögð á að velja lausnir sem draga úr kolefnisspori, stuðla að betri orkunýtingu og efla hringrásarhagkerfið.
- Sjálfbærniþættir eru greindir með tilliti til umhverfis-, samfélags- og efnahagsáhrifa og settir fram sem hluti af innkaupaþörfum.

## Hagkvæmni

- Viðkomandi kaupandi greinir þörf Reykjavíkurborgar fyrir innkaup með markvissum hætti.
- Að því búnu er könnuð tilvist miðlægra samninga og hvort skylt sé eða heimilt að nýta sér þá. Miðlægir samningar eru nýttir til að stuðla að betri kjörum, aukinni skilvirkni og lækkun kostnaðar.

## Gagnsæi

- Fyrirhuguð innkaup eru kynnt á opinn og aðgengilegan hátt til að tryggja jafnræði milli bjóðenda.
- Tryggja skal að allar kröfur séu málefnalegar, hlutlægar og í samræmi við lög og reglur.
- Upplýsingar um innkaupaáætlanir eru gerðar aðgengilegar viðeigandi starfsfólki og ráðum Reykjavíkurborgar.
- Fyrirtæki fá skýra mynd af markmiðum Reykjavíkurborgar í innkaupum.

## Nýsköpun

- Þarfir og áskoranir eru skilgreindar með hliðsjón af möguleikum nýsköpunar og þróunar án þess að fyrirfram sé ákveðið hvernig áskoranir skulu leystar.
- Virkt samtal er haft við markaðinn, stofnanir, rannsóknaraðila og fagsvið borgarinnar til að kortleggja lausnir og áskoranir markvisst.

# Innkaupaferli

## Ábyrgð

- Kröfur eru gerðar í útboðsgögnum um sjálfbærni og ábyrgð í virðiskeðju, þar með talið virðingu fyrir mannréttindum, vinnuaðstæðum, öryggis- og vinnuverndarstarfi, launakjörum og starfstengdum réttindum starfsfólks, sem bjóðendur skuldbinda sig til að framfylgja.
- Umhverfis-, félags- og efnahagsleg viðmið eru hluti af kröfum og/eða valforsendum innkaupa.
- Kaupandi tekur mið af áherslum í sjálfbærni og líftímakostnaði við gerð kröfulýsingar og valforsendna.

## Hagkvæmni

- Notast er við samræmt verklag, sniðmát og skilgreindar valforsendur í öllum innkaupum Reykjavíkurborgar.
- Val á innkaupaferli tekur mið af þörfum kaupanda, eðli, umfangi og áhættumati verkefnisins.
- Kaupandi metur hagkvæmustu valforsendur í samræmi við þarfir, efni, umfang og áhættu verkefnisins.

## Gagnsæi

- Allir bjóðendur njóta jafnræðis og fá sömu upplýsingar á sama tíma.
- Mat á tilboðum er gagnsætt, rekjanlegt og byggt á fyrirfram skilgreindum valforsendum.
- Skilgreining á þörfum og valforsendum er skýr, rökstudd og skjalfest.
- Ágreiningsefni og fyrirspurnir eru meðhöndlaðar á skýran, faglegan og málefnalegan hátt.
- Upplýsingar um framvindu og niðurstöður eru veittar á hlutlægan og skiljanlegan máta.

## Nýsköpun

- Bjóðendur eru hvattir til að leggja fram lausnir sem byggja á nýsköpun og framtíðarhugsun.
- Útboðsgögn eru mótuð þannig að þau gefi svigrúm fyrir nýjar hugmyndir og tæknilausnir.

# Samningstími

## Ábyrgð

- Kröfur um sjálfbærni og ábyrgð, þar með talið á vinnuaðstæðum, öryggis- og vinnuverndarstarfi, launakjörum og starfstengdum réttindum starfsfólks, eru innleiddar og þeim fylgt eftir með reglulegu eftirliti.
- Skuldbindingar samningsaðila eru tryggðar með virkri samningsstjórnun. Kaupandi rýnir reglulega framgang samningsins og hvort skilmálar um sjálfbærni og ábyrgð standist.
- Stuðlað er að samstarfi við fyrirtæki til að þróa áfram vistvænar og félagslega ábyrgar lausnir og vörur.
- Árangur er mældur reglulega, m.a. hvað varðar losun, orkunotkun, úrgangsstjórnun og félagsleg áhrif til að meta hvort markmið um sjálfbærni og samfélagsábyrgð hafi náðst.
- Upplýsingum um árangur og áhrif samnings, til að uppfylla sjálfbærni markmið, er reglulega miðlað til þess starfsfólks Reykjavíkurborgar sem nýta samninginn.

## Hagkvæmni

- Kaupandi ber ábyrgð á rekstri samningsins og sinnir virkri samningsstjórnun yfir honum. Kaupandi rýnir reglulega framgang samningsins og hvort markmiðum um hagkvæmni hafi verið náð.
- Samningur er stýrt á samræmdan hátt með reglulegu eftirliti, árangursmælingum og eftirfylgni.
- Niðurstöður og reynsla af innkaupaferlum eru skjöluð og gerð aðgengileg til að styrkja framtíðar innkaupaferla.
- Upplýsingum um kjör og þjónustu er miðlað til þeirra starfsfólks Reykjavíkurborgar sem nýta samninginn.

## Gagnsæi

- Kaupandi ber ábyrgð á skjölun allra ákvarðana, samskipta og gagna sem varða innkaup í samræmi við lög og reglur Reykjavíkurborgar, þannig að tryggður sé rekjanleiki, gagnsæi og ábyrgð í öllum stigum ferlisins.
- Framkvæmd og eftirfylgni samninga er skjöluð og byggð á fyrirfram skilgreindum mælikvörðum og miðlað til viðeigandi aðila.
- Breytingar á samningum eru skjalaðar og hlutaðeigandi aðilar upplýstir.
- Upplýsingar um frammistöðu seljanda á samningstíma ber að skjala.
- Upplýsingum um samninga, kjör og þjónustu er miðlað til viðeigandi starfsfólks og ráða Reykjavíkurborgar.
- Allir aðilar samnings hafa jafnan aðgang að upplýsingum um framkvæmd hans.
- Fyrirtæki hafa aðgang að sanngjörnu og skýru ferli við meðferð ágreiningsmála.

## Nýsköpun

- Reglulegt samtal er við seljendur til að meta árangur, nýsköpun og þróun lausna.
- Reglulegar árangursmælingar eru gerðar til að safna gögnum um ávinning nýsköpunar og hann metinn með hliðsjón af því hvort innleiðing nýrra lausna hafi bætt þjónustu eða skilvirkni.

# Uppgjör samnings

## Ábyrgð

- Niðurstöður um umhverfisleg, félagsleg og efnahagsleg áhrif innkaupanna eru dregnar saman og nýttar til að styrkja kröfur og valforsendur um sjálfbærni í framtíðarkaupum. Lærdómur er skjalaður og miðlaður innan og utan Reykjavíkurborgar.

## Hagkvæmni

- Niðurstöður um áhrif hagkvæmni á innkaup Reykjavíkurborgar eru dregnar saman og nýttar til að styrkja kröfur og valforsendur um hagkvæmni í framtíðarkaupum. Lærdómur er skjalaður og miðlaður innan og utan Reykjavíkurborgar
- Greiningarhæfni er bætt. Gögn Reykjavíkurborgar eru nýtt til markvissra greininga, úrbóta og eftirfylgni með árangri samninga.

## Gagnsæi

- Niðurstöður um áhrif gagnsæis í innkaupum Reykjavíkurborgar eru dregnar saman og nýttar til að styrkja gagnsæiskröfur og valforsendur í framtíðarkaupum. Lærdómur er skjalaður og miðlaður innan og utan Reykjavíkurborgar.
- Yfirsýn stjórnenda og innkaupaaðila Reykjavíkurborgar er eflað með markvissri upplýsingagjöf og fræðslu.

## Nýsköpun

- Niðurstöður um áhrif nýsköpunar á innkaup Reykjavíkurborgar eru dregnar saman og nýttar til að styrkja kröfur og valforsendur um nýsköpun í framtíðarkaupum. Lærdómur er skjalaður og miðlaður innan og utan Reykjavíkurborgar.



**Ábyrgðaraðili:** Fjármála- og áhættustýringasvið (FAS) samhæfir alla innleiðingu og tryggir, ásamt innkaupa- og framkvæmdaráði, eftirfylgni við markmið og aðgerðir í samráði við önnur svið Reykjavíkurborgar.

**Eftirfylgni og mat:** Árlegt stöðumat og heildarskýrsla við lok stefnutímabils 2030 þar sem metin verða áhrif aðgerða og mælikvarða.

**Samráð:** Notendur, sviðin og starfsfólk kallað reglulega til samráðs með sérstakri áherslu á ábyrg (sjálfbær) innkaup.

**Endurskoðun:** Gildistími er 2026–2030, en stefna verður rýnd og uppfærð eftir þörfum og við endurskoðun í upphafi árs 2027.

